

ההסתדרות הרפואית בישראל
המועצה המדעית

השתלמות עמיתים באונקולוגיה ריאות Syllabus

ינואר 2026

רקע

סרטן ריאה גידולי בית החזה מהווים את אחת האתגרים המשמעותיים ביותר בתחום האונקולוגיה, עם שיעורי תחלואה ותמותה גבוהים בישראל ובעולם.

בעשור האחרון חל שינוי מהותי בגישה האבחונית והטיפולית, הכולל ריבוי בדיקות מולקולריות, טיפולים ביולוגיים מתקדמים, אימונותרפיה וגישות משולבות עם קרינה וניתוח. ההתקדמות המהירה בתחום מחייבת הכשרה ייעודית, עדכנית ומעמיקה למומחים באונקולוגיה רפואית המבקשים לפתח מומחיות קלינית ומחקרית בגידולי ריאה ובית החזה. ההשתלמות נועדה לתת מענה לצורך הולך וגובר בכוח אדם מיומן ומומחה בתחום רפואי מורכב ודינמי זה.

מטרות ההשתלמות

מטרת ההשתלמות היא להעניק למומחים באונקולוגיה רפואית הכשרה קלינית, מדעית ומחקרית מקיפה בגידולי ריאות ובית החזה, תוך דגש על ידע עדכני, מיומנויות פרקטיות ועבודה רב-תחומית. במסגרת ההשתלמות יפתח המשתלם הבנה מעמיקה בכלל השלבים של הטיפול בחולה – החל מאבחון, הדמיות ודגימת רקמה, דרך פרשנות פתולוגית ומולקולרית, ועד בחירת טיפול מותאם אישית ויישומו בפועל. ההשתלמות שמה דגש על התנסות בטיפולים מתקדמים, ניהול תופעות לוואי מורכבות, תקשורת עם מטופלים ובני משפחה, ועבודה בצוות מולטי-דיסציפלינרי הכולל כירורגים, רדיולוגים, פתולוגים ופולמונולוגים.

בנוסף, ההשתלמות מעודדת פיתוח יכולות מחקריות, השתתפות במחקרים קליניים, פיתוח פרוייקטים תרגומיים, ותרומה לקידום הידע בישראל בתחום סרטן הריאה.

משך ההשתלמות

1. ההשתלמות תתבצע במשך שנה אחת במשרה מלאה או שנתיים בחצי משרה במכון המוכר לצורך ההשתלמות.
2. היעדרות מההשתלמות מכל סיבה לתקופה שלא תעלה על 10% ממשך ההשתלמות תחשב כחלק מתקופת ההשתלמות, ולא יהיה צורך להשלימה.

דרישות הבסיס

1. בעל תואר מומחה באונקולוגיה במסלול אונקולוגיה רפואית.
2. מכתבי המלצה: המלצת ממנהל מחלקת האם, מכתב המלצה נוסף אחד לפחות ממומחה העובד בתחום ההשתלמות המקצועית.
3. הגשת בקשה לתחילת השתלמות למועצה המדעית על פי הנהלים המפורסמים באתר המתמחים.

כשירויות

על המשתלם לרכוש את הכשירויות הבאות (ידע, מיומנויות והתנהגות) :

1. האנטומיה, הפיזיולוגיה והפתולוגיה של גידולי סרטן ריאה, כולל תאים לא קטנים ותאים קטנים מזוטיליומה, גידולי תימוס.
2. הבנה עמוקה בכלל גידולי בית חזה בכל השלבים - תהליך האבחון, בירור שלב המחלה והדמיות, אבחון פתולוגי ופתולוגיה מולקולרית.
3. כל הטיפולים האונקולוגיים כולל טיפול כימותרפיה, אימונותרפיה וטיפול ביולוגי כולל התוויות, תופעות לוואי וניהול תופעות לוואי.
4. פתולוגיה של גידולי בית חזה כולל IHC, פתולוגיה מולקולרית והבנת מוטציות ושינויים גנומית אחרים המופיעים בגידולי בית חזה.
5. הבנה בקריאת הדמיה של גידולי בית חזה כולל CT חזה, PET CT.

6. הבנה וחשיפה לסוגי ניתוחים של גידולי בית חזה כולל LOBECTOMY, SUBLOBAR, VATS RESECTION, RESECTION.
7. קרינה לגידולי בית חזה כולל סוגי קרינה ותכנון כולל SBRT ו SRS.
8. בחירת הטיפול הנבחר עבור כל מטופל בהתאם לפרטי הגידול ומאפייני המטופל.
9. יישום קליני ומחקרי באבחנה וטיפול בגידולי סרטן ריאה כולל תאים לא קטנים ותאים קטנים, בגידולי בית החזה כולל NSCLC, SCLC, MESOTHELIOMA ו THYMIC.
10. תהליך האבחון של סרטן ריאה, השיטות השונות לדגימת רקמה.
11. על המשתלם לפתח מיומנויות תקשורת יעילות עם מטופלים ובני משפחתם, כולל הצגת מידע רפואי מורכב בצורה ברורה, ניהול שיחות רגישות כגון מתן בשורה קשה, תיאום ציפיות, קבלת החלטות משותפת והסבר על מטרות הטיפול ותופעות הלוואי. מיומנויות אלו חיוניות ליצירת אמון, לשיפור היענות ולהתנהלות מקצועית במצבי משבר ואי-ודאות.
12. המשתלם יידרש לעבוד כחלק מצוות רב-תחומי הכולל אונקולוגים, כירורגים, רדיולוגים, פתולוגים, פולמונולוגים ואנשי מקצוע נוספים. עליו להציג מקרים בישיבות MDT, לתאם טיפולים בין הדיסציפלינות, להבין את תפקידיהם של בעלי המקצוע השונים, ולתרום לתהליך קבלת החלטות משותף ושיטתי שמטרתו טיפול מיטבי בחולה.

דרכי הלימוד

1. קריאת מאמרים ודיווחים על מחקרים קליניים, הבנת הממצאים, זיהוי חולשות בתכנון וביצוע מחקרים קליניים.
2. השתתפות בישיבות מולטי דיסציפלינריות אחת לשבוע הכוללות את הכירורגים.
3. במהלך ההשתלמות יציג המשתלם לפחות 4 הצגות קליניות או סקירות ספרות בנושאים הקשורים להשתלמות בפני הצוות האונקולוגי ו/או הרב תחומי בתחום סרטן ריאה.
4. במידה ולא בוצע בעבר – השלמת קורס GCP כדי לאפשר השתתפות המשתלם במעקב וטיפול בחולים המטופלים במסגרת מחקרים קליניים.
5. פעילות קלינית במהלך ההשתלמות:

- 50 חולים עם סרטן ריאה תאים לא קטנים
- 15 חולים עם סרטן ריאה תאים קטנים
- 3 חולים עם מזותליומה
- 2 חולים עם גידולי תימוס

הערכת המשתלם

- על המשתלם לקבל 3 הערכות אקטיביות, כחלק אינטגרלי והכרחי מההשתלמות.
- ההערכות יבוצעו על ידי מנהל השתלמות העמיתים במחצית השנה הראשונה להשתלמות ובמחצית השנייה להשתלמות - לפחות 3 חודשים טרם סיומה.
- הערכה נוספת, שלישית, תתבצע על ידי מנהל השתלמות העמיתים ו/או מנהל המחלקה לסיכום תקופת ההשתלמות
- כל אחת מההערכות תכלול:
 - א. הערכה אישית של המשתלם.
 - ב. הערכה של רכישת מיומנויות הבסיס, כולל ידע בסוגי סרטן בית החזה, הטיפולים, המינונים, תופעות הלוואי, ניהול קליני של מטופלים, תרגום תוצאות של דוח פתולוגי ומולקולרי.

- ג. הערכה על רכישת המיומנויות הקליניות והידע.
- ד. מעקב אחר ביצוע קבלות במרפאה, הצגות מטופלים בדיון צוות רב תחומי, חשיפה לניתוחי בית חזה וניקור פלורלי, חשיפה לתוכניות קרינה לבית החזה.
- ה. סטטוס עמידה ביעדי מרפאה מתחילת ההשתלמות.
- ו. סטטוס מחקרי מתחילת ההשתלמות.
- ז. סטטוס עמידה בשיתוף פעולה צוות רב תחומי עם מקצועות רפואיים משיקים, אחריות על ישיבת גידולים מולטי דיסציפלינאריים.
- מומלץ על קיום משוברים למשתלם על התקדמותו מעבר לנקודות ההערכה הנדרשות.

דרישות מהמשתלם

- על המשתלם להגיש בקשה להתחלת השתלמות למועצה המדעית על ההנחיות המפורסמות באתר המתמחים.
- על המשתלם לתעד את תקופת ההשתלמות בפנקס המיועד.
- על המשתלם להגיש בקשה לסיום על פי ההנחיות המפורסמות באתר המתמחים, בצירוף המסמכים הבאים:
 1. טופס הערכה והמלצה ממנהל ההשתלמות
 2. טופס מיומנויות נדרשות, חתום על ידי המנהל
 3. רשימת פעולות מפורטות, בהתאם לנדרש בסילבוס
 4. השלמת קורס GCP

ספרות

- Tracey E et al **Survival of Australian lung cancer patients and the impact of distance from and attendance at a thoracic specialist centre: a data linkage study.** Thorax 2015
- Wolfson J et al. **Impact of care at comprehensive cancer centers on outcome: Results from a population-based study.** Cancer 2015